

Womhaj Bóh!

Cizklo 5.
4. febr.

Łětnik 10.
1900.

Šeršike njedželske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a šu tam dostač ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

5. njedžela po tšioch kralach.

Kolofistich 3, 34.

Wy šeže wumrjeli a wasche žiwjenje je potajene š Ahrystušom w Bohu. Šdyž pak Ahrystuš, wasche žiwjenje, šo šjewicž budže, tehdy budžecže tež w š nim šjewjeni w krašnosčzi“.

Š tutyimi rjanymi šlowami wobšamknjemy Epiphaniašowy cžak, tón cžak Ješufoweje krašnosčze, kotrehož ščenje nam Ahrystušowu móž a mudrosčž wopišuja, kotrehož epistole do šchešcijanow Ješufowe bycže a žiwjenje šaložicž chzedža. Je drje mało cžlowjekow, kotšiz njepšhipošnawaja, šo Ješufowe waschnje a šjewjenje na šemi, majestosčž jeho rěcže, móž jeho šuttkow, jeho dobrocžiwosčž pšhecžiwu wšchem hubjenym, jeho krutosčž pšhecžiwu hordym cžlowjekam, jeho ponižnosčž pšhecžiwu Bohu, pšchezo jenajka cžištosčž a šwjatosčž jeho zyleho postupjenja — šo je to wšhitko něšcto krašne a bójške, a je šnadž mało šchešcijanow, kotšiz njebychu rady chžyli jemu podomni bycž. Ale tych je jara mało, kotšiz šo wopravdže próžuja, šo bychu šo do jeho podomnosčže pšcheměnil. Pšchetož to je wopravdže próža, cžežke bėdženje š cžělom a š křwju. Ša móž a twjerdosčž našeho cžělného žiwjenja šteji temu mašemu šornjatku Ahrystušoweho, w šwjatej šcheženizy nam dateho, Duča napshecžiwu a wobara jemu wješele škhadžecž a jeho korjenčžki hlubšcho a hlubšcho do našeho cžlowškeho waschnja pušhecžecž. Šo lohko njeje, šo šym šchešcijan a cžinju, šchtož šebi tón cžišty Duch žada,

natura njeje tu š tym špokojom, šo šchešcijan we Ahrystu do šmjercže hlada, šym junu dobył a mam wješelosčž, na tym njeje doščž.

A tola, njewidžimy tam a šem w štalinjě kšójnu, kotrež korjenje je šwojej žiwěj mozu wulke kamjenje rošpušawšchi tak hluboko abo tak daloko džeja, hacž škóncžnje wlohu a dobru pšersčž namakaju? Šak tež je Ahrystušowy Duch pšchi wšchej malicžkosčži jeho do naš wušyšeho šymjenjoweho šornjatka móžny, jara móžny a špyta pšchewšchu twjerdosčž a šylnosčž našeho štareho Šadama šo pšchedobycž a štaja šo tej wulkej mozy našeho cžělného cžlowjeka kručže napshecžiwu. Šeho dla je tón šamy pobožny muž, wot kotrehož šchtucžka je (Christian Friedrich Richter, 1676—1711, w šwojim cžaku šekar pšchi wulkej šyrotownej kšěži w Šali), tež takle špěwacž móhl: Šo cžežke njeje, šo šchešcijan šym a cžinju, šchtož tón Duch šebi žada, natura njeje š tym špokojom, šo šchešcijan w Ahrystušu do šmjercže hlada, ša huda pak to cžežke bėdženje tu wuwjedže.

Kšonz tuteho bėdženja na šemi pak je wuprajene š tutyimi šlowami: „Wy šeže wumrjeli a wasche žiwjenje je potajene š Ahrystušom w Bohu“. Šerje temu cžlowjetej, na kotrehož tute šlowo šo naložicž da! Ša njeho cžaka krašna mšda: „Šdyž pak Ahrystuš, wasche žiwjenje, šo šjewicž budže, tehdy budžecže tež wy š nim šjewjeni w krašnosčzi“. Šaj, „šchtož žane woło njeje widžalo, a žane wucho škšchalo njeje a do žaneho cžlowjeka wutroby pšchišchlo njeje, šchto je Bóh pšchihotowal tym, kotšiz jeho lubuja“. Šeho dla

lubujmy jeho w słowach a skutkach, a kichizujmy swoje
częło se wschłemi jeho słymi żadościami a łóschdami!
Hamjeń.

Buczowanie po Bożim piśmie

abo

tafje myśle nadeńdze, Boże słowo cztajajo.

Podawa śwěrny cztar „Bomhaj Bóh-a“.

(Potraczowanie.)

I. Inhi Mójśafowe.

3. st a w.

I. Sztuczka 1—7. Wupowjedawski nam spoczatk stawisnow
człowjestwa, potraczuje Mójśaf i tym, shtto je so dale podalo.
Zona, wot hada sawjedżena wosmje wot sakasanych plodow a da
też swojemu mužej wot nich jěscz. Prěni plėd teho je, so wobaj
spósnashtaj, so staj nahaj a so swoju nahoscz psched sobu sakrycz
spytashtaj.

Had pak, tehdy też towarich człowjeka a sa njeho hijcze
njestraschny, bėsche mudrischi, dnżli wschitke śwěrjata na polu, kotreż
bėsche Bóh tón Knjes stvoril, wón wusnamjenjesche so psched
wschłemi, człowjetej niz runje sa stajnu službu postajenymi śwěrja-
tami hižo w spoczatku psches wėstu mudroszcz, kotruż bėsche też
człowjek na nim spósnal, a tak człowjek, po swojej dżeczazej nje-
nashonitoščzi njemyšlesche, so tole śwěrjo junu rėczecz sapocza.

Tamny leśny njepscheczel pak, kotruż bėsche se swojimi
jandżelemi wot Boha wotpadnył, a kotruż bėsche so nětko na to
samėril, so by też człowjeka do swojeho padnjenja sobu sapleł,
bėsche bebi runje tole śwěrjo sa swój brėdł wuswolil; wón pak
samėri so nětko i tafjeje swojeje khowanki, pschirodżenu hadowu
mudroszcz do leśnoszcz a schibalsstwa pschemėniwshi, na plabschu žonu
a dżesche k njej, so drje na Boże słowo słożujo, ale jenoż teho
dla, so mohł Boże słowo zyle pschemėnicz: Ze dha Bóh wamaj
prajil: Wy njedhribitaj jěscz wot wschitkich shttomow w sahrodze?
Szy dha ty też prawje stoshmila, shttoż je twój muž tebi powjedal,
so je Bóh wamaj sakasał, so nješmėtaj jěscz wot wschłech tutych
wschelakorych shttomow w sahrodze? A jeli so je wón to wopravdze
prajil, njeje wón dha wamaj burowy a kruty knjes? Najprjedy
nahadża shttomu lubosne na pohladanje a dobre k jėdži, psched
waju woczzi a potom wamaj sakasa, so njebyšhtaj wot jich plodow
jėdłoj.

Człowjek njeje hijcze, kaž tu jasnje widzimy, shtto spósnal,
kotreż so hižo w swėcze nadeńdze; człowjetej, hijcze njewomas-
nemu i hrėchom, sda so na prěni pohlad wscho hijcze cziste.
A tola by mohło wopschijecze hnydom tutych prenich słowow,
kotreż so tak jasnje jako hjesbóžnoszcz wosnamjenjachu, jemu hnydom
helsku potajnoszcz wotkrycz. W plėdowazym žoninym wotmolwojenju
pokasa drje so hijcze wėsta sprawnoszcz a luboszcz k wėrnoszczzi, a
tola pscheradži so nim też, so je Boža kasnja hižo hórka kwakla
sa nju, kotruż by lubje rad wotbyła, njeby-li ju jenoż Boże hroženje
nastróžilo.

W rostlinskim swėcze namata so brėdł sa spytowanie, se
swėrinšeho swėta posbėhnje so pomoznil sa spytowanie, teho dla
potrjechi też Boże poklecze posdżišcho rostliny a swėrinu. Stworjenje
je paddane kniczomnoszczzi, hjes swojeje wole psches teho sameho,
kiz je poddal je, na nadżiju. Pschetoz też stworjenje hamo budze
wumozene wot stazeneje služby, k krańnej swobodze dżeczzi Bożich.

Bóh je spytowanie teho dla pschipscheczil, dokelž bėsche sa
człowjeka dla jeho samšneho rosšbudżenja a jeho dalschego potra-
czowania na kóždy pad nujne. Dokelž pak njeje Bóh sawjedżenje
do hrėcha chyzł, ale wotpokasanie spytowania, dha je satanej
spytowanie jenoż na tafje waschnje dowolil, kotreż njepschecroczesche
człowisku mőz; teho dla nješmėdżesche so spytowar pschemėnicz do
jandżela swėtka; wón je jenoż šmėł se stworjenja, hluboko pod
człowjekom stejazeho rėczecz. Psched tajkim pschecziwnikom njebėsche
częzko, so by człowjek pschirodżenu Bójsku krańnoszcz sakital.

Na to dżesche žona k hadej: Nė, to ty prawje njesnajesch,
shtto je Bóh sakasał. Mój jėmoj, kaž widżišch, wot shttomowych
plodow w sahrodze. Dale žadyn shttom njeje nam Bóh sakasał.

Alle wo plodu shttoma, wosprjedy sahrody stejazeho, je Bóh
rjekl: „Njejėstaj wot njeho a so też jeho njeđótkajtaj, so njebyšhtaj
wumrjekoł“ a duž so ja boju, wot njeho jěscz.

„A so też jeho njeđótkajtaj“, pschistaji wona k Bożemu

słowu se swojich słowow. S teho spósnajesch, so mējesche też
wona hižo sa to, so je Boże sakasanie pschekrute, a so jeje luboszcz
k Bohu a jeje dowėra do Boha hižo pőcznjetej saklacz.

Dwėlowanie je wótz šhrėschenja, a hdyž myšlisch, kaž mohł
so, nad czim dwėlujesch, wotbycz, dha pschistupi i tym macz
wscheho pschistupjenja. To staj wótz a macz, i kotrejuž też wschł
autche nėtczjiche spósnacze i dobom i hrėchom wukhadża.

Njewotpokasany na prėnje słowo a psches to hižo trochu
šhrobleny dżesche had k žonie, so by jeje dwėlowanja wotštronil
a wschu bojasnoszcz i jeje dusche wukhadł: Wój njebudżetaj šmjercze
wumrjecz, to je prėsdne Boże hroženje, i kotrymž chze waju runje
wot tuteho shttoma wottraschicž.

Alle wscho ma so zyle hinał: Bóh drje wė, so je to shttom,
dżiwytworjazy bóle dnżli wschł shttomu w sahrodze; wón wė, so,
kotruż dżen wój budżetaj wot njeho jěscz, budżetej waschej woczzi
wotewrjenej, a budżetaj jako Bóh, a budżetaj wjedżecz, shtto je
dobre a shtto, a runje tole wón njecha; wón chze radšcho swoju
Bójsku krańnoszcz sam sa so škhowacz, a teho dla wón waju wot
teho shttoma wottrascha. Wšmitaj jenoż i dobrym troschtom, teho
wschł so kacž njebudżetaj.

A žona, i duschu, polnej njebójskich łóschtnych myšli, kotrež
bėsche ji had i dwojimi rėczemi jako štajnje šylnišchi napoj po-
rjedył, pohlada na shttom, a ji so sawjėcze wėrjomne sešda, so
bėsche shttom dobry k jėdži, wona mējesche sa to, so je temu nėshtto
wošebite sakryte, kotruż njeje wot tutych plodow. A tuton shttom,
kotruż so ji tola prjedy njebėsche hinaschi sešdal, hacž wschł druhe
shttomu, bėsche ji na jene dobo lubosny na pohladanje, a czim
dlėje wona takle na njon hladasche, czim bóle bėsche bebi wona
teho wėsta, so bėsche wón łóschtny, radwicz wubudżazy shttom, dokelž
mudrych czinjėsche. Tak njemőžesche wabjenju, so by wot jeho
plodow jėdla, so dlėje saprėcz, a wsa wot jeho ploda a jėdżesche,
a też swojemu mužej, kotruż bėsche drje pódla njeje stal a wscho
klyšchal, słowczto pak ani njeprajiwšchi, a na kotrymž wona spósnaj,
so so jemu też sakasanych plodow chze, da wot njeho a wón
jėdżesche.

Wobydlerjo južnych krajinow wobrasuja shttom, na kotrymž
bėchu sakasane plody narosłke, jako figowz, wobydlerjo naschich
šewjernych štron pak maja sa to, so bėsche shttom jabłon.

Czim šnadnišcha so nam wėz sda, kotrejež dla je człowjek
šhrėschil, sa czim wjėtsche a częzšche mamy pschėhrėschenje, wošebje
pak potom, hdyž wopomnišch, so bėschtaj prėnjej człowjekaj zyle
wošebicze i Bohom stowaršchenaj, kaž nihdy wjazny nėkajki człowjek,
so bėschtej jeju wutroba a duscha czistej, so bėsche jeju pősnacze
njesmuczene, a so bėsche jeju wola hijcze dospołnje swobodna;
pódla teho njemėjeschtaj nihdže nusu a tradanje, ale wschudžom a
štajnje wscheho nadoščz.

Duž wotewrišchtej so sawjėcze, kaž bėsche to had prajil, wobeju
woczzi, ale — so wė — zyle hinał, hacž bėschtaj bebi dałoj na-
rėczecz. Lėdma bėschtaj plėd jėdłoj, dohladaschtaj so, shtto bėschtaj
jėžiniloj, a pősnaschtaj swoju njeprawdu. Wulka haniba wobja
jeju wutrobu, so bebi ani nješwažišhtaj, jedyn na druheho po-
hladacz, ale hladaschtaj na jemju, a tak poraženaj pősnaschtaj,
kóždy sam na bebi, so bėschtaj nahaj. A nětko se smuczenej dušchu
pokhwataschtaj so, so byšhtaj swoju nahotu i najmjeńšcha nėkaf
jedyn psched druhim pschikryłoj; duž dobėžeshtaj k figowzej a
pleczeshtaj figowzowe liščze, a šėžinišhtaj bebi šchórzuchi.

Pősnacze dobrego a shtto, kotrež je człowjek i tym dostał,
so je do shtto swolil, rosđžela so wot wėrneje podobnoszcz na
Boha, kotruż mējesche dopjelnicz i tym, so so štemu sarjekowasche,
runje tak, kaž hrėschnikowa swoboda — swoboda jenoż po šdaczu —
kotraž dowjedže pod njewolnistwo a do wotrocžkowsťwa hrėcha, a
kotraž plėdži šmjercz, so rosđželuje wot wėrneje swobodnoszcz
žiwjenja w šjednocenstwjje i Bohom.

II. Sztuczka 8—19. Bóh na wjeczor do sahrody pschi-
schedschi so Hadama a jeho žonu wuwopraschuje, saklije hada,
kotrehož je sawjednil sa swój brėdł wužiwal, a šlubi škőcznje
dobychwanje nad nim, wupraji pak też swoje šudjenje tymaj, kotraž
staj so dałoj sawjeszcz.

A wonaj klyšcheschtaj Boha teho Knjesa hlóš, kotruż po
sahrodze šhodžesche, hdyž bėsche džen wofhlódnyl. Wonaj wu-
klyšcheschtaj tehdom, hdyž so wjeczorny wėšit posbėhuje a horzotu,
wo dnjo knježazu, škłódnja, snate šchumjenje, i kotrehož bórny
spósnaschtaj, so so jimaj Bóh tón Knjes bliži; pschetoz sa tónle
czaf bėsche wón dotal štajnje wschłdnje k nimaj do sahrody pschi-

thadžal a bēšche s nimaj wobkhadžował. A Hadam se styškom w swojim nastroženym hwědomju so sthoma se swojej žonu psched woblicžom Boha teho Anjesa pod sčtomami w sakhrodže.

Dokelž bēšche Bōh cžlowjesej, t Božej podobnosći stworjenemu, cželo dał, teho dla bēšche so wōn. tež cžlowjesej dotal tak sjewił, so mōžesche wōn Boha se swojimi cželnymi myšlemi spōsnawacž. To je wōn tež poždžišcho hišcže na cžas tak cžinił, kaž na naschim dalšchim pučžowanju hišcže wošpjet spōsnawamy.

(Pofracžowanje.)

Jandžel sczerpliwosće.

Wišes tutu semju sczele
Bōh cžichoh' jandžela,
A t trošchtej sa jich wjele
Bōh jeho pschipošla,
Wōn mēr ma w pohladanju,
Se polny milosće,
Duž dži dha sa nim hwěru,
Se jandžel sczerpliwosće.

Cže wodži pschego hwěrnje
Wišes semste hubjenstwo,
A powjeda cži mērnie
Wot cžaba rjenšeho,
Hdyž ty chzesch sadwelowacž,
Wōn dobrych myšlow je,
Cži chze sčhiž nošycž pomhacž,
Wišcho t lēpschom' domjedže.

Wōn cžini dusche bolosć
Do miloh' želenja
A wutrobnu wišchu žalosć
Do mēra podmirja,
Wōn cžini hwětle sažo
Te cžmole hodžiny
A šhoji rucže sažo
Wišchē rany bolostne.

Hnēr na twōj placž wōn nima,
Hdyž chze cže trošchtowacž,
Wōn twoju žadosć jima,
Chzesch cžišche docžakacž?
Hdyž wētry howrja hōrje,
Eso prašesch: cžehodla?
Dha pokasuje horje
Tak mīle: teho dla!

Na prašchenje wōn nima
Pschez' wotmoliv hotowy,
Twōj wotpocžink cži kiwa,
Snješ wišhitko sczerplivy!
Wot wjele rēcžal njeje,
Hdyž pschi tebi wōn dže,
Sa to pak tebi smēje
To njebo hotowe.

E. Helasž.

„Tež wyšoka tšecha Njei' psches horjo wēcha“.

Tuto hrōncžko bēšche pschikłowo njeboho Hilbjenzež džēda, w swojim cžasju Borlicžana, jara mudreho starza. Wōn bēšche w swojim dolhim žiwjenju wjele šhonił a špntal, teho dla wjedžesche tež prajicž, kaž so w hwēcze ma.

Se słowom „wyšoka tšecha“ mēnjesche wōn semjanske dwory na wbach a wošobne thēže a kralowise hrody w mēstach.

Dusto so jemu to pschikłowo na jasyt swjesy, hdyž so tym abo tamnym knježim na wokolnych rycžerfublach nēfajke njesbože sta, abo hdyž powjesče po kraju džechu, so nēhdže we wukraju nješmilne horjo kralow a mōznarjow dužy a daji.

Tež tehdy by rady to heško wunješł, hdy by hdyž dželawy muž skoržil a šwaril, so ma so na hwēcze slo, kaž pschahany poš, mjes tym so maja so knježa a bohacži ludžo dobro kaž na fermušchi.

S wjetscha by potom sohu na krala Davida špomił, kaž so teho pod jeho wyšokej tšechu strōžele sažale a tšchabke, a kaž je dyrbił krašny dom wopušcžiwšchi bošy a placžo psched swojim šynom cžēfacž.

A hdyž bēšche na tole pokasaj, sanješy s nowa:

Šaj, tež wyšoka tšecha
Njei' psches horjo wēcha.

* * *

Hdyž wēchu widžimy, tam nješmēmty hič. Šorjo pak thodži, hdyžkuli chze a hdyž ma swoj pokasany pučž, a krocži s nješmilnej nohu po wyšokich sthōdach, haj tež do najkrašnišchich domow wone pschikhadža.

Wišikładow t temu je w hwětnych stawijnach došcž a nadošcž. My chzemy šebi nētto jenož jedyn s nich psched wocži stajicž, kotruž je so w thēžorskim mēšcže Konstantinoplu w Turkowškej nimale psched džewjecž lēstotkami podal. Tehdom tam hišcže šurowe turkowške wotrocžkowsstwo njebē, ale šwajaty sčhiž na jich domach knježesche.

Na brjoš rjaneho na jelen morja so wulkotny thēžorski hrōd hordžesche. Statol bē s droheho marmora, a tak se šlotom wupyšcheny a krašny, so mōžesche wōcžko lēdma snjesč, hdy by šlōncžko na njōn hwēcžilo. A na bokach pschachu jōn krašne wonjate šahrody, podobne paradisej. Tu kčžejachu debjate kwētki s indišchich krajow; lubosne hajki wonjachu kaž winowy kčžew; w jēsorkach hrājachu wody a w kērcžkach wješele ptacžki se wišeho hwēta špewachu.

Šušbnizy se wschelafich krajow šem jēšdžachu, so bychu swojej wocži na tajkich debišnach napakli. A sčtōž by je jenož s wonka widžal, njeby so nad nimi dodžiwacž ani je došhwalicž mohl. A tak halle džiwachu so cži, kotruž so dowoli, so šmēdža do hrodu nuts!

Šnutška w šalach, stwach a stwizach proscžachu so marmorowe štolpy wschelafich barbow, a nad nimi bēchu šlōžane wjetči. Na kłach abo podłohach ležachu drohe peršiske ruby, so noha po nich jako po moštku štupasche. Na šlēbornych polžach a polčžkach bēchu šlote karancžki, baški a druge šudobja widžecž, džēlo wumjelškich šlōtnikow.

Wišchi scženach stejachu moškwowe kōža se židu pokrnte a s wonjazny mi křepkami pokrjepjene.

Šaj, sčtō by wišhitku tule pschu a debišnu mjenowacž mohl? Njebē tale krašnosć šbože, wjetsche wschēch šbožow?

* * *

Wišchi žylym tajkim šbožu njebēšche tola wobšedžer hrodu Nikosor, grichiški thēžor, ničžo dale hacž woprawdže thudy hubjenty cžlowješ, hubjenšchi hacž hdyž žadny robocžan.

Šaj, sčtō by to rješt? A tak je to mōžno? Bēšche trasch thory a bēdny, abo na cžele s thorosčžemi bity kaž Šiob?

To njebē. Ale wōn mēšesche we šebi kašatu cžwili, mjenujžy štyški a štrachi psched mordarškim woržlom. Mordarške pasory jemu stajnje we wutrobje tčžachu; teho dla njemōžesche žanu nōž w mērje spacž. Wōn wjedžesche, so jemu mordarškej ruzy sa žiwjenjom džetej. Šawištnych wyšokich knjesow bē wjele, kiž sa nim s tej žadosčžu džechu, so mōhli so na jeho trōn šynncž a šebi trōnu na hłowu stajicž.

(Pofracžowanje.)

Wišelate s bliska a s daloka.

— Minjenty tydžen je sa krotke dny wjele wažnych podawkow pschinješł. Šsrjedu 24. wulkeho rōžka džēsche wješela powjesč psches žyłu Šakfu, so je sažo na sčtomje kralowškeho doma Wettina nowa haložka narosila. Prynzej Šjedrichej Augustej a jeho wyšokej mandželskej so prynzeža narodži. Wješele bēšche wulke, dokelž je to prynzeža, kotruž mataj wyšokaj starschej pschi žiwjenju. W Božich šlužbach žyše Šaksteje šu so teho dla šandženu njedželu džatne modlitwy wušpewale. Hdyž bēšche šrjedu tajka wješela powjesč psches žyłu Draždžany so rošnješla, klicžesche tam hižo džent poždžišcho šrudna powjesč psches mēsto. Wojwodowa Šjedrichowa Šlesšwig-Holšteinšta, macž nascheje droheje thēžorki, kotraž je 19 lēt w Draždžanach s cžicha žiwa byla, je sčtwōrtk dopoldnja po cžežkej thorosčži wumrjela. Wona bēšche šwojeje milosče a pschecželniwosče dla wschudžom lubowana a cžesčžena. Wošebje cžežka bēšche ta rana sa naschu drohu thēžorku, kotraž šwoju horžolubowanu macž w 65. lēcže jeje žiwjenja hižo psches šmjercž šhubi. Šnydom šaj thēžor a thēžorka,

kotrajž bēschtaj drohu khoru hižo někotre dny prjedy wopytaloj, do Draždžan pschijeloj. W jeju pschitomnosći mějesche knjes superintendenta Dibelius s Draždžan pschi kaschczu rosžohnowazu rēc, kotryž bēsche jeiny spowjedny wótz w žiwjenju. Čžělo ho do hroda Brinckenau w Schlesyjskej pschemjesce, hdžež mějesche ho njedzeli pschipołdnju šwjatoczne khowanje sašo w pschitomnosći kžězora a kžězorki a druhich wyšokich knježich, kiž bēchu tam pschijeli. Tež tam mějesche knjes superintendenta Dibelius čžělnu rēc. Khowanje sta ho runje džeń po narodnym dnju našeho lubowaného kžězora, kotryž na 27. wulkeho rōžka padnje. Wě ho, so ho teho dla po kžězorowym žadanju wot šwonkownych šwjatocznosćow na tym dnju lētka wothlada. Kaž pak je našch žyly lud pschi šrudobje, kotryž je našch kžězorki dom potrjechil, we wutrobnej šobuželnosći na kžězorki dom šhladowal, tak bēchu hnujaze a wutrobne šbožopschecza, kotrež ho jemu pschinyšechu s džaknych wutrobow jeho poddanow na jeho narodnym dnju. Bože žohnowanje budž s našchim drohim kžězorom na wschěch jeho puczach!

— We wuhlownych podkoplach w Čžěskej je wulki strajf džělaczerjow wudyriš, kotsiž chzedža wjazny mšdy mēc a jenož 8 hodžin wob džeń džělacz. Wobšedžerjo wuhlownych podkoplakow nochzedža do žadanjow džělaczeryjow šwolicz. Na 100,000 džělaczeryjow šwjeczi, psches to pak je wulki strach sa wschitkich nastal, kotsiž tute wuhlo tepja, a tónle strach bywa džeń a wjetšchi, dokelž ho pschivoženje wuhla k nam žyle pschestawa. Niž jenož so jenotliwym šwójbam tepjenje pobrachuje, ale tež železnizy a fabriki wjazny dosež wuhla nimaja. Wšchelake fabriki šu hižo džělo šastajicz dyrbjeli, a šhto to rēka, hdž psches to sašo tyžazy džělaczeryjow džělo šhubja a šwoje šwójby dale sežiwicz njemōža, to mōže šebi kōždy myšlicž. Duž chzemy prošycž: Bōh chzyl dacž, so by ho wšchitko sašo do dobrego porjada šwjedlo, prjedy hacž najhōrsche a najšrudnišche sežěhwli s teho nastanu.

— London je hōbrške město a šajimawe je wěcže lubym čžitarjam, něschto wo wulkosći tehole města šhonicž. Šo požlel nim ludlicženju ma London 6,500,000 wobydlerjow. Wobydlerštwō lētne wo 80,000 dušchow rosče. Šso wobliczi, so ho w Londonje kōžde 3 mjeńšchiny džěcžo narodži a kōžde 5 mjeńšchinow něchto wumrje. London ma wjazny židow hacž Palastina, wjazny Šrskich hacž Belfast, wjazny katholicich hacž město Rom. Dothosč jeho drohow wuczini 13,000 kilometrow. 31 wošobow na 100 wobydlerjow hōbrškeho města wěsteho powołanja nima. Polizajške listna pokajaja mjena wot 220,000 kōštnikow, kotsiž šu po štych puczach kžodžicz šwucženi. Město London pschetrjeba wob lēto 400,000 hōwjadow, 1,500,000 wowzow, 8 milionow pjeriny, 400 milionow puntow rybow, 500 milionow wustrow a 500 milionow litrow piva.

— Prawje mējachmy, hdž tyždenja pišachmy: Nadpadne je, so burjo Šendželczanam šmērom psches rēku Tugela čžahnyč dadža a so jim pucz njesastupja a so drje chzedža jim pakle powlez. Tak je ho mēlo. Šendželčenje w dobrej nadžiji do přědka stupachu a hižo do Šendželškeje domoj powjescže ščelechu, so šu po dobrym puczju a burow šbija. General Warren chzysche horu Špionskop dobhč, so by wot tam žyle štejnischczo burow wobknežicz mohł. Burjo jeho tež blisko puschczichu a wón ho hižo jako dobywar čžujesche. Ale w prawym wokomiku ho burjo do jeho wōjšta dachu. Žyle jeho wōjško bu šbite. Psches 1500 ludži je na bitwišczju wostalo. Šbytkni šu šajeczi. Šendželčenje šu ho sašo dyrbjeli psches Tugelaštu rēku wrōczjo ščahnyč, so njebychu ho dalšchemu strachej podali. — Šendželčenje šwoje šašlužene plody sa šwoje njeprawo žněja, w kotrymž šu wōjnu pschecziwo wschemu čžłowštemu prawu šapocželi. Čži, kotsiž šu w šebicžnej nahrabnosći jendželški lud do bitwy huali, maja psched Bohom tu krej šwojich krajanow šamolwicz, kotraž je ho njetrjebawšchi na bitwišczju pschelala.

Něki žiwjenja,

s někotrych wošebnych šchpruchow šwjateho pišma wuwjedžene.

Šan. 3, 33.

Šchtož pak jeho šwědcenje horje wōsmje, tōn šašgluje, so Bōh prawy je.

Hdž chzedža čžłowjekōjo wěstu wēž mjes šobu prawje wobtwjerdžicz a psched wschitkim jebanštwom wěstu sežiwicz, dha woni tōn list šašgluja, a to placz. Luba dušcha, mašch ty wōdacže

hrěchow, šu šwědcenje Šesufa a jeho krawneho wujednanja wopomnila, chzesch wobtwjerdžena a wěsta byč, so je wōtz hnadny, so je čže k šwojemu džěcžu horje wšal, so dyrbišch džěcžazy džěl mēc a prawy šobuherba byč: dha daj šašglowacz, so je to wěcže werno. Na štronje twojeho wōtza a twojeho nawoženje je to s krawju napizane a wot šwjateho ducha šašglowane. Nětko dyrbišch tež šwjatemu duchej šngl wēry pschicžišchczecz dacž, haj, dyrbišch se šwjatym duchom šašglowany byč. To je tak wjele: šchtož na tebe pohlada, dyrbi špōšnacž mōž, čžeje je to šnamjo a wopizmo, to dyrbi na tebi s twojeho čžinjenja a wostajenja, s twojich rēcžow a wobēdženja hnydom widžecz byč: to je Bože šnamjo a čžecž! To je njewjesta Božeho jehnjecza. Dušchu je Šesuf se šwojej krawju wumyl a se šwojej Bōjškej psychu wupšchil. Šchto je tuta šerschczinšta knježna? Šchto je ta, kiž ho pokajuje jako rańšche šerja, rjane kaž mēšacz, wušwolene kaž šklōncžto, trašchne jako derje pschihotowane wōjško? To je hōlb, kotrehož je šebi Šesuf na šwojej ruzy šadžil. O dušcha! šu to šwědcenje Šesufowe wopomnila, dha šašgluj, so je Bōh prawy, pschetož ty dasch twoje „haj“ k temu, ty wobšwědžišch, ty wobtwjerdžišch to twojemu pschecželej a njepšchecželej, wschitkim čžłowjekam, haj čžertej šamemu, šchto je čži Bōh dal. Nětk wužimaj to šwědcenje prawje, njedžiwajzy teho, kiž čži jo rubi, kiž ho ššhrobli, šngl Bōži šlamacz. Na dnju jeho a našchese krašnosče budže sa našchim šnglom prašchane, a čži wschitzy, kiž šu na šwojim čžole šašglowani, a šu šngl a šawdawš šwojeho herbstwa šašhowali, čži budža tež to herbstwo wěcže dostacz.

Něschto k rošpominanju.

Koštiny, kotrež maja wječorne šklōncžto, ženje tak nješrawja, kaž te, kotrež ho hižo wot rańšcheho šklōncžka šhrēwaja. Pschirunaj wōšdže a šahe wobrocženyč!

* * *

Někotre prawidla praweho šchejczijanskeho žiwjenja.

1. Lubujče Boha a šapřecže ho šami. Šhwalče Boha, myšleče šebi na Boha wješelče ho w Bohu, njemēcže druhého žadanja hacž jenož Boha šwješelicž.
2. Lubujče Bože džěczi a wascheho bližšcheho, jim šlužo, sa nich ho štarajo, wjazny hacž šami sa ho; a jich dobre wyšoko waža, waš a to wasche pak mačo.
3. Wšmicže wschitko (ja praju wschitko, wasche hrěchi a njedošpōšnosče jenicžzy wuwšate), šchtož wam šnuzškwōnje a šwonkownje pschindže, s lubošczju a džakom runje wot Boha a pytajče šebi wschitko k wužitkej wšacz.
4. Měštna, šchtant, wobštejnosče, w kotrychž seče kōždy čžaf sa tu šhwilne, wobhladajče w Bōžim porjedže jako šchtant abo měštno, hdžež je waš Bōh sa tōn čžaf šajil; hdžež chzedža tež jeho wolu a porjad čžecžjo radži wutracž a Bohu w tym šlužicž po tej hnadže, kotruž wōn dawa, bjes teho, so wy po šwojej woli pschemēnjenja čžinicže.
5. Nješabudžče ženje, so seče podružnizy. Podružnik dyrbi ho poddacž. Wty nješmēmny jo chzycz lēpje mēc, hacž je jo našch prjedybēžer Šesuf mēl (Šan. 4, 17). Wšmicže wješele a šrudobu sa lubo a wješelče ho se wschitkimi podružnikami na dobrn wječor.

Dobrowólne šmilne dary sa wbohe hlōdne džěczi w Afrizy w Šserbach nawdate:

Dotal nahromadžene: 2737 hr. 62 np.

Š Budeschanskeje wošady:	
G.	2 = — =
N.	3 = — =
Wud. Š.	5 = — =

Hromadže: 2747 hr. 62 np.

W mjenje wobohich hlōdnych džěczi praji džaf

Gōlcž, redaktor.

Dalšche dobrowólne dary sa wbohe armeniške šyrot:

R.	1 = — =
----	---------

W mjenje wobohich šyrotow praji wutrobny džaf

Gōlcž, redaktor.